

Podle zápisů úřadů hnihovních činila udaná cena (ovšem stranami) všech 7977 statků r. 1895 s výhradou výměnku převedených 19,934.192 zl. (v Čechách přes 6 milionů, na Moravě $2\frac{1}{2}$ miliony, ve Slezsku na 1 milion zl.), r. 1896 páčila se ona cena naznačených převodů, jichž bylo téhož roku 10.084, na 25,276.654 zl. (v Čechách téměř 8 mil., na Moravě přes 3 mil., ve Slezsku přes 1 mil. zl.) dohromady v obou letech bylo tedy převedeno selských statků celkem 18.061 za 45,210.846 zl., takže stál jeden z nich průměrně 2.500 zl. Úřední statistika dělí převedené statky dle zapsané ceny převodní na 12 skupin (do 1000 zl., 2000 zl., 3000 zl. a t. d. až do 10.000 zl., pak do 20.000 zl. a přes 20.000 zl.). K vůli přehlednosti lze skupiny tyto shrnouti ve čtvero hlavních tříd, při čemž v každé z nich připojen jest počet převodů za r. 1895 a 1896:

Počet převedených statků za převodní cenu.

Z e m ě	do 2000 zl.	přes 2000 zl. až do 5000 zl.	přes 5000 zl. až do 10.000 zl.	přes 10.000 zl.
Čechy	3692	1391	523	170
Morava	1681	515	219	84
Slezsko	654	221	62	18
Dolní Rakousy . .	988	790	301	106
Horní Rakousy . .	761	569	279	101
Solnohrady . . .	96	119	55	15
Korutany	177	170	29	8
Krajina	1123	278	21	6
Přímoří	87	18	2	1
Tyrolly	42	75	19	1
Halič	457	16	4	1

Jak z toho vidno, převládají v zemích koruny svatováclavské a do jisté míry i v Krajině výměnkové převody ve skupinách menších statků, jež jsou poměrně nejvíce tu stavem rolnickým zastoupeny, kdežto zejména v Horních Rakousích, v Solnohradě, v Korutanech a v Tyrolsku jeví se býti poměrně větší převaha převodů větších statků selských, ježto jsou v zemích oněch u větší míře zachovány. Nejméně výměnků ovšem vykazují Halič a Bukovina.

Výměnek vdovský viz V d o v n é.

Výměra a vybírání daní.

I. Daně vyměřují berní úřady I. stolice; funkce tato svěřena jest:

1. ve Vídni, v Praze, ve Lvově, v Brně, ve Štýrském Hradci a v Terstu berním správám;

2. v Linci, v Solnohradě, v Lublani, v Celovci, v Těšíně, v Krakově a v Černovicích místním berním komisím;

3. ve všech ostatních místech okresním hejtmanstvím.

Vyjmenovaným úřadům náleží vyměřovati daň činžovní, daň výdělkovou a daň z příjmů. Roční rozvržení (repartici) daně gruntovní a domovní daně třídní na základě katastrálních operátů obstarávají v shora naznačených městech berní správy a místní berní komise, v ostatních

místech pak berní úřady, pokud se týká, hlavní berní úřady ve jménu okresních hejtmanství (nař. min. fin. ze dne 19. ledna 1853, č. 10 ř. z. a ze dne 12. října 1869 č. 158 ř. z.).

II. Vybírání daní.

Ve městech shora uvedených vybírají daně magistráty, v ostatních místech pak (hlavní) úřady berní, při čemž druhdy v jednotlivých místních obcích shledáváme ještě ty neb ony úchytky. Daně dlužno zapraviti v přesně určených termínech.

1. Daň gruntovní zapraviti jest v měsíčních lhůtách: v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, ve Štýrsku, v Přímoří a v Krajině, v ostatních zemích korunních pak děje se tak ve čtvrtletních obdobích a to: v Dolních Rakousích dne 1. února, 1. května, 1. srpna, 1. listopadu; v Horních Rakousích: dne 1. března, 1. června, 1. září, 1. prosince; v Korutanech: dne 15. ledna, 15. dubna, 15. července, 15. října; v Tyrolsku a Vorarlbersku: o hromnicích (dne 2. února), o sv. Jiří (dne 24. dubna), o sv. Jakubu (dne 25. července), o sv. Řehoři (dne 10. listopadu), v Haliči, v Bukovině a v Dalmácii: dne 31. března, 30. června, 30. září, 31. prosince.

2. Daň domovní vybírá se v jednotlivých zemích korunních jednak rovněž čtvrtletně a to v Čechách: dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října; v Korutanech: dne 15. ledna, 15. dubna, 15. července a 15. října; v Dolních Rakousích: dne 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu; v Horních Rakousích: dne 1. března, dne 1. června, 1. září a 1. prosince; v Solnohradsku: dne 1. března, 1. června, 1. září a 1. prosince; v Haliči, v Bukovině a v Dalmácii: dne 31. března, 30. června, 30. září a dne 31. prosince; jednak ve lhůtách měsíčních a to: na Moravě, ve Slezsku, ve Štýrsku, v Přímoří, v Krajině pak domovní daň třídní.

Domovní daň třídní vybírá se v Lublani v těchto lhůtách, a to: dne 1. února, 1. května, 1. července a 1. října: domovní daň třídní na venkově splatna jest vždy dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října.

3. Daň výdělková (zákon ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.) zapraviti se má napřed za každé čtvrtletí dne 1. ledna, 1. dubna, 1. května a 1. října každého roku (§ 75); daň důchodkovou platiti jest, pokud ji nesrážejí pokladny resp. výplatny uvedené v § 133 cit. zákona, ve dvou stejných lhůtách splatných dne 1. června a 1. prosince každého roku; rovněž i osobní daň z příjmů (§ 226 cit. zák.) vyjímaje ony příjmy, při nichž plátce po zákonu zavázán jest, sraziti daň příjemci (§ 234 cit. zákona z ř. 1896). Viz čl. Renty, jich zdanění, dodatky: Daň výdělková a Daň osobní z příjmu.

Výměry.

I. Výměry soudní. Viz čl. Usnesení.

II. Správní úřady vydávají výměry podřízeným orgánům, úředníkům neb stranám, a sice tehdy, když se podání (exhibit) současně vydává (§ 90 úř. instr. pro úřady okresní ze dne 17. března 1855 č. 52 ř. z.). Výnosy, jimiž se žádosti a podání stran zamítají, povolují, k opravě vracejí, neb jinak vyřizují, lze z pravidla vyhotoviti indorsáty, jež obsahují označení úřadu, úředního orgánu aneb strany, jimž svědčí, jen v kontextu vyřízení a píší se na levou stránku posledního archu aneb obalového archu kusu do pola složeného (§ 100 cit. instr.).